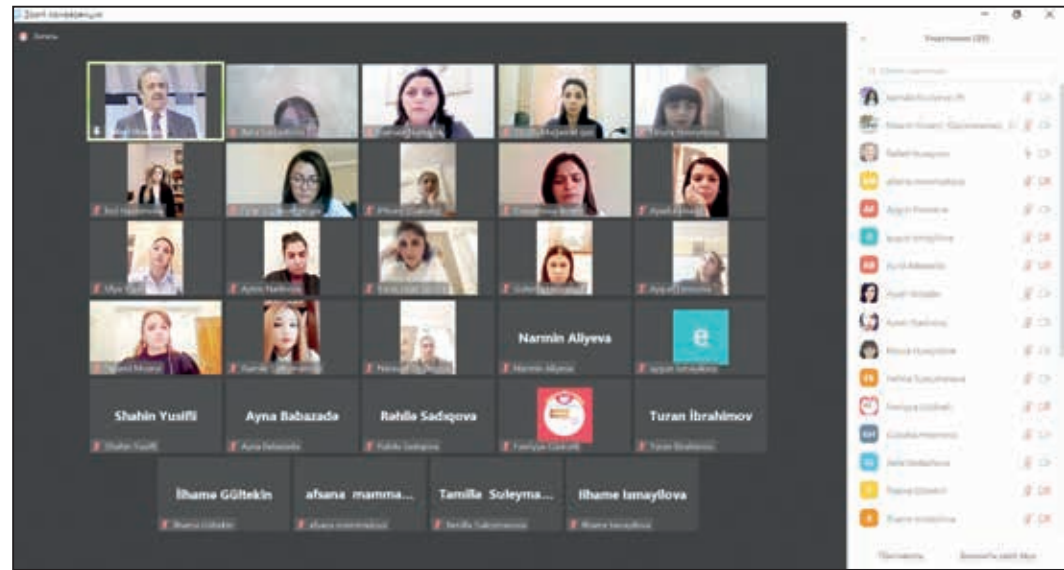


Nizami Gəncəvinin 880 illiyinə həsr olunmuş Respublika Gənclər Konfransı



Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin Gənc Alimlər Şurasının təşkilatçılığı ilə Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 880 illiyinə həsr olunmuş Respublika Gənclər Konfransı keçirilib. Konfransda 50-yə yaxın tədqiqatçı alim, Azərbaycanın müxtəlif ali təhsil müəssisələrinin tələbələri çıxış edib.

Plenar iclası giriş sözü ilə AMEA Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin direktoru akademik Rafael Hüseynov açaraq "Nizami irsinin nəşri, tədqiqi və tərcüməsinin müasir problemləri" mövzusunda məruzə etdi. Natiq bildirdi ki, bu konfrans əlamətdar bir dövrə – Nizami ilinə təsadüf edir. Eyni zamanda, bu ilimiz də Nizamının adı ilə başlandı və davam edir. Konfrans iştirakçalarına uğurlar arzulayan R.Hüseynov gənc alimlərə araşdırmalarını müasir tələblər çərçivəsində gerçəkləşdirməyi tövsiyə etdi.

Natiq bildirdi ki, nizamişünaslığın artıq xeyli yaşı var. XVII yüzillikdə Fransada, Almaniya, İngiltərədə Nizami ilə bağlı ilk tərcümələr, araşdırmalar yaranır. Orta əsrlər Şərqi götürsək, Məhəmməd Oufinin "Lubabu-l-əlbab"ından tutmuş XX yüzilliyə kimi Məhəmmədəli Tərbiiyyətin "Danışməndani-Azərbaycan"ınacan yaranmış 800-ə yaxın təzkirənin əksəriyyətində Nizami ilə bağlı bilgiler var. Bu bilgilerin bir çoxu informativ xarakter daşıya da, onların içərisində Nizamının şəxsiyyətinə, yaradıcılığına, ayrı-ayrı əsərlərinə qiymətverici nöqteyi-nəzərdən yanaşmaq təşəbbüsləri də var. Orta əsrlərin ənənəvi təhlil və yanaşma üsullarını düşünəcək olsaq, həmin əsərlər müəyyən mənada ədəbiyyatşünaslıq nümunələri, fraqmentləri kimi dəyərləndirilə bilər. Yeni Nizamişünaslığın yaşı çoxdur. Lakin bu sahədə görülməli işlər daha çoxdur. Çünki bu gün Nizami irsinin toplamaq, əldə etmək daha asandır. Dünyanın hər yerində olan əlyazmaları əldə edə bilərik.

Nizami Gəncəvi irsinin elmi-tənqidi mətninin hazırlanmasına ciddi ehtiyac var. Düzdür, Nizamının "Xəmsə"sinin ötən əsrin 40-50-ci illərində akademik Yevgeni Eduardoviç Bertelsin rəhbərliyi ilə hazırlanmış dörd əsərinin elmi-tənqidi mətni var. Sonuncu olaraq "Yeddi gözəl"in elmi-tənqidi mətni ötən əsrin 80-ci illərində hazırlanıb və 90-cı illərdə işiq üzə gərəkib.

Akademik vurğulayıb ki, bu gün "Xəmsə" sarıdan böyük problemlər yoxdur. Lakin əldə olunan yeni mətnlər əsasında dəqiqləşdirmələr aparmağa ehtiyac var. Ən çox ciddi narahatlıq doğuran iş Nizamının "Divanı"dır. Nizami "Divanı"ni vaxtilə Səid Nəfisi və Vəhid Dəstgirdi çapa hazırlamışdılar. Həmin vaxtdan xeyli keçdiyindən elmi-tənqidi mətnin yenidən hazırlanmasına təşəbbüslər olmayıb. Bundan başqa, həmin əsərlərin filoloji və bədii tərcümələri də hazırlanmalıdır.

Əzizə Cəfərzadənin oğlu Turan İbrahimov konfrans iştirakçalarına uğurlar arzuladı, indiyədək böyük yazıçının seçilmiş əsərlərinin on iki cildə çap olunduğunu diqqətə çatdırdı. Bildirdi ki, Əzizə Cəfərzadənin çap olunan əsərləri bir çox kitabxanalara verilib, oxucuların istifadəsi üçün şərait yaradılıb. Əzizə Cəfərzadənin ev arxivi elektronlaşdırılıb, tədqiqatçılar, maraqlananlar üçün açıqdır və istənilən vaxt bura müraciət edib kitablardan istifadə etmək, həm də elektron nüsxələri əldə etmək mümkündür.

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Xəyalə Mürsəliyevanın "Aləmdə səsim var mənim" əsərində ləqəbçilik ənənəsi, Ayna Babazadənin Əzizə Cəfərzadənin "Qobustan çökəklikləri" əsərində qaçaq hərəkatı və ona qarşı mübarizənin təsviri, Elnurə Hüseynovanın Səməd Vurğunun əsərlərində fitonimlərin işlənmə məqamları, Fatimə Süleymanovanın "Xəmsə" poemalarına həsr olunmuş sətirli xalçaların ideya və kompozisiya baxımından təsnifatı adlı məruzələri dinlənilirdi.

Sonra konfrans iki sekiyada Əzizə Cəfərzadənin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunan ədəbiyyatşünaslıq və Səməd Vurğunun anadan olmasının 115 illiyinə həsr olunan dilçilik, Lətif Kərimovun anadan olmasının 115 illiyinə həsr olunan mədəniyyətşünaslıq və Xan Şuşinskiyin anadan olmasının 120 illiyinə həsr olunan incəsənət bölmələrində işini davam etdirib.